

Model for fordeling af præstestillinger mellem stifterne

Udarbejdet i samarbejde mellem biskopperne og Kirkeministeriet

Dato: 10. december 2021

Akt nr. 199606

Kirkeministeriet

Indledning

I 2009 blev der indgået en aftale mellem kirkeministeren og biskopperne om en præstefordelingsmodel, der i perioden 2009 til og med 2015 skulle forklare anvendelsen af præstestillingerne og justere fordelingen af stillingerne på landsplan. Ved aftalens udløb blev der indgået ny aftale for perioden 2016-2021. Aftalen blev til med udgangspunkt i en matematisk model, der bl.a. brugte indbyggertal, medlemstal og antallet af kirkelige handlinger.

Den nye model for perioden 2022-2027 er aftalt mellem biskopperne og Kirkeministeriet.

Præstestillingen i Den danske folkekirke

Præster i Den Danske Folkekirke udøver det kirkelige embedes funktioner i en evangelisk luthersk kirke. Det er en righoldig opgave, som findes godt beskrevet i Kompetenceprofil for Præster, udgivet i 2017. Præster har en forkyndelsesmæssig opgave, er liturg og gudstjenestetilrettelægger, sjælesørger og underviser samt har særlige opgaver som embedsindehaver, hvad indebærer et samvirke med menighedsråd om det kirkelige liv i sognet og et virke for et godt samarbejde med de øvrige kirkelige ansatte og frivillige. Præsten har samtidig en række administrative opgaver, et samvirke om ledelse og administration som født medlem af menighedsrådet samt ansvarlig for varetagelsen af civilregistrering. Endelig er det også vigtigt at understrege, at kompetenceprofilen for præster gør, at præsten er kulturbærer.

Endvidere er det vigtigt at holde sig for øje, at den individualisering og sekularisering, som finder sted i samfundet i disse år, kræver et øget pastoralt arbejde og flere møder én til én. Mange nydanskere er ikke medlem af folkekirken, så der er behov for både integrationsarbejde i forhold til kristne med anden etnisk baggrund og for dialog med nydanskere, som ikke tilhører den kristne tro. I en tid, hvor befolkningstallet i Danmark generelt stiger, så opleves der i samfundet en efterspørgsel efter, at folkekirken bidrager til at skabe fællesskab lokalt og interagere med en række andre institutioner i samfundet. Forventningerne til folkekirken er store.

Folkekirkens tilstedeværelse i hele det danske samfund

Folkekirken skal derfor også være til stede i hele samfundet i Danmark, både i tætbefolkede byområder og i tyndt befolkede landområder. Det er vigtigt, at man kan komme til gudstjeneste rundt om i landet og at der er god mulighed for at få en god gejstlig betjening, hvor end man lever og bor.

Dette udfordres betydeligt af den fortsatte urbanisering i samfundet, som øger behovet for præstelig betjening i de stærkt voksende byområder med et øget arbejdspress for præsterne til følge. Ikke mindst i byerne kaldes der på stadig innovation og på præstelig tilstedeværelse på nye og andre steder end alene i kirkens rum.

På landet er der samtidig mange små og velfungerende landsbysamfund, hvor kirken spiller en helt central rolle, og hvor engagement og medlemsprocent er

høj. Folkekirken er til stede mange af de steder, hvor det offentlige Danmark har trukket sig tilbage, og her bidrager kirkens arbejde til sammenhængskraften i lokalsamfundet.

Den lokale sognepræst betyder meget for lokalsamfundet, hvad enten det er i byen eller på landet. Det lokale nærvær og den konkrete tilstedeværelse, hvor mennesker lever og bor, bør fortsat vægtes højt. Det er vigtigt, at kirken er til stede, hvor folk er, og at man har fokus på, hvordan folkekirken kan nå alle og give alle den bedst mulige betjening og forkyndelse.

Præstemodellen 2022 til 2027

I folkekirken er der ved indledning til perioden 2022-2027 ca. 2.110 præstestillinger. De 1.993,8 centralt finansierede stillinger omfatter 1.892,8 årsværk, som staten yder tilskud til, og 101 stillinger, som fællesfonden finansierer. Herudover findes der ca. 120 stillinger, der finansieres lokalt af de lokale kirkekasser. Antallet af centralt finansierede stillinger er øget med 1 stilling siden præstefordelingsmodellen 2016-2021, mens antallet af lokalt finansierede stillinger er øget med ca. 20 stillinger.

Der er enighed om, at alle de centralt finansierede stillinger behandles som én samlet pulje. Med den brede variation og størrelse af præstestillinger, sammenholdt med funktionspræsters faste forankring i det ordinære sognepræsteembede, giver det således ikke mening at udskille fællesfundspræster til særlig behandling. De centralt finansierede stillinger indgår dernæst i den matematiske model for præstefordelingen, mens antallet af lokalt finansierede stillinger i de enkelte stifter indgår i den udligning, som biskopperne har forhandlet indbyrdes, jf. nedenfor.

En liste med præster og provster, som varetager nationale, folkekirkelige opgaver for alle stifter og/eller betjener mindretal i det danske samfund er anført særskilt og tages forlods ud af beregning og fordeles således ikke i modellen. Der er tale om i alt 15,3 stillinger.

På baggrund af en række objektive, målbare kriterier beregnes der en fordelingsnøgle til fordeling af de resterende 1.978,5 centralt finansierede stillinger. Kriterierne i nærværende model har også indgået som faktorer i præstefordelingsaftalen for 2016-2021.

Kirkelig betjening af medlemmer af folkekirken

Den Danske Folkekirke er en medlemskirke, og det enkelte medlem af folkekirken skal have let adgang til en præstelig betjening. Det gælder såvel muligheden for at komme til gudstjeneste, få foretaget en kirkelig handling samt for sjælesorg og samtale.

Forpligtelse for ikke-medlemmer

Den Danske Folkekirke er som myndighed grundlovmæssigt tæt forbundet med staten og dermed forbundet med alle landets borgere, både medlemmer og ikke-medlemmer. Præsten er således begravellesmyndighed for alle i sognet. Desuden forestår præsten civilregistreringen for alle i sognet – dog ikke i Sønderjylland, hvor denne opgave ligger hos kommunen. På det diakonale og det missionale område er folkekirken desuden såvel lokalt som regionalt blevet

en medspiller inden for både det sociale og det kulturelle område. Ved sin forankring i hele landet er folkekirken og præsten en samlende faktor.

Side 3

Akt nr. 199606

Antal kirker

Der skal holdes gudstjeneste om søndagen i landets kirker, medmindre biskoppen har meddelt tilladelse til at undlade at afholde højmesse. I flersognspastorater med flere end to kirker vil præsten typisk have gudstjeneste i to af pastoratets kirker hver søndag. Andre gudstjenesteformer finder samtidig ofte sted i den enkelte kirke. Desuden er der over hele landet kommet en række nye gudstjenesteformer til også på hverdage.

Antal kirkelige handlinger

Som vielses- og begravelsesmyndighed stilles der krav til præsterne alle ugens dage. Præster i byer og forstæder har sædvanligvis mange kirkelige handlinger i hverdagene. I pastorater med store sommerhusområder med mange tilbagevendende feriegæster, og hvor sommerhusperioden strækker sig over længere tid end for tyve år siden, kan disse opnå en særlig tilknytning til sognet og dermed have ønsker om kirkelig betjening.

Antal menighedsråd

Menighedsrådene i det enkelte sogn sikrer den lokale forankring og interesse for udviklingen af det kirkelige liv i lokalområdet. Præsterne skal indgå i dette administrative og kirkelige arbejde både som idé- og ofte også som ressourceperson. Det influerer på præstens tid og opgaver, og præsten er også forpligtet til at tage del i de myndighedsopgaver, som menighedsrådet har, herunder også som medansvarlig for arbejdsmiljøet ved den enkelte kirke / i det enkelte sogn.

PRÆSTEFORDELING 2022 - 2027

Stift	Fordeling 2021 (2016)**	Vægtning					Ny fordelin- g	Udlig- ning	Fordeling efter udligning	Ændring i forhold til 2016	
		Fælles Præster	Med- lemstal	Kirker	Menig- hedsråd	Hand- linger					Forplig- telser
Fyens	184,1	0,0	139,5	10,3	10,0	13,7	10,4	183,7	-0,60	183,13	-0,95
Haderslev	175,4	4,5	132,4	8,0	8,9	13,5	9,7	176,9	-1,45	175,43	0,05
Helsingør	282,4	0,0	213,5	7,1	8,2	23,5	33,2	285,5	-1,56	283,97	1,57
Københavns	210,4	5,3	146,4	5,2	5,6	13,3	35,7	211,3	1,68	212,97	2,55
Lol.-Falsters	57,5	0,0	30,9	4,4	3,5	3,0	1,9	43,8	12,44	56,25	-1,23
Ribe	151,3	0,5	108,7	9,1	10,2	10,6	6,0	145,1	4,05	149,12	-2,21
Roskilde	259,6	0,0	203,5	13,8	13,9	19,7	16,1	267,1	-6,49	260,62	1,07
Viborg	174,8	0,5	128,5	12,2	12,5	12,6	6,6	173,0	-0,11	172,85	-1,95
Aalborg	212,2	2,5	155,9	13,8	12,6	15,9	9,1	209,7	0,53	210,25	-1,95
Århus	286,2	2,0	224,7	15,1	13,6	22,6	19,7	297,7	-8,49	289,22	3,06
I alt	1.993,8	15,3	1.483,9	98,9	98,9	148,4	148,4	1.993,8	0,00	1.993,80	8,30

*Små sogne (<2.500) vægtes/forøges med 50% - medlemstal stiger fra 4,3 mio. til 4,9 mio.

**Jf. dok.nr. 148534/17. Omfordeling af "sjælesorg på nettet" (0,25 præst pr. stift til Aalborg) og 1 "Grønlands" præst til Århus.

Udligning

Udligning er et resultat af en forhandling mellem biskopperne.